

MEDIJI O ZDRAVSTVU

petak, 15. novembar 2024.godine

RTS- Četvrtkom u 9: Život nema reprizu, zato su za dobro zdravlje najbitnije zdrave navike i prevencija

BLIC- Transplantacija matičnih ćelija hematopoeze, često jedini spas za četiri grupe bolesnika: Popravlja tok lečenja od najtežih bolesti

BLIC- Nutricija ključna tokom procesa oporavka pacijenata: Održan stručni skup o podizanju svesti o pothranjenosti bolesnika u VMA

DNEVNIK- AKUTNE RESPIRATORNE INFEKCIJE UBRAJAJU SE MEĐU NAJČEŠĆE I NAJSMRTONOSNIJE Pneumokokna bolest ne mora da bude fatalna VAKCINA BESPLATNA

POLITIKA- Institut za neonatologiju obeležava Svetski dan prevremeno rođenih beba

Četvrtkom u 9: Život nema reprizu, zato su za dobro zdravlje najbitnije zdrave navike i prevencija

Emisiju „Četvrtkom u 9: Jer život nema reprizu“ emitovana je dan u oči godišnjice smrti glumca Žarka Lauševića, koji je preminuo od raka pluća. Ali zato što život nema reprizu, u emisiji se govorilo o značaju redovnih pregleda, prevenciji i blagovremenoj dijagnostici, važnosti imunizacije i primeni najsavremenije terapije.

Svetski je dan borbe protiv dijabetesa, od kog u Srbiji boluje blizu 800.000 ljudi, a mnogi i ne znaju da ga imaju dok ne dođe do komplikacija, slepila, otkazivanja, bubrega, moždanog udara. Pre sedam dana u Beogradu se započelo sa skriningom za rano otkrivanje raka pluća u klinici za pulmologiju Univerzitetskog kliničkog centra Srbije. A novembar je mesec borbe protiv raka pluća, od kog godišnji u Srbiji premine oko pet hiljada ljudi.

Kako navodi dr Mihailo Stjepanović, direktor Klinike za pulmologiju UKCS, često se govori o tome koliko je rak pluća opaka bolest od koje najviše umiru osobe muškog pola, a na drugom mestu je po smrtnosti kod osoba ženskog pola.

„Drago mi je da vlada stvarno veliko interesovanje, da smo mi popunili i novembar i polako i decembar. Skrining je namenjen za one građane koji spadaju u rizičnu grupu – sve osobe koje su starije od 50 godina i koji imaju više od 30 godina pušačkog staža“, objašnjava pulmolog.

Posle obeležavanja Svetskog dana borbe protiv dijabetesa, kreće treći karavan u organizaciji Ministarstva zdravlja posvećen kardiovaskularnim bolestima.

„Ovo je istorijska godina za zdravstveni sistem Srbije“, ističe profesor dr Nebojša Tasić, savetnik ministra zdravlja za prevenciju.

„Vlada i Ministarstvo zdravlja na čelu sa dr Zlatiborom Lončarom je fokus svojih aktivnosti ove godine stavilo na prevenciju i skrining. S jedne strane, svedoci smo rešavanja liste čekanja, ali ono što je jako važno je i to da su prethodnih godina na vrhunski način rekonstruisane slika dijagnostike i terapije u državi Srbiji“, dodaje prof. Tasić.

Pored malignih bolesti, kardiovaskulane bolesti su vodeći ubica jer svaki drugi stanovnik Srbije umre od infarkta, moždanog udara i dugih kardiovaskularnih bolesti, a svaki peti od onkološki.

Hronične nezarazne bolesti su preventabilne

Dobro organizovan zdravstveni sistem, sa dobrim akcijama, zajedno sa edukovanim i motivisanim stanovništvom je garancija uspeha, jer je prevencija osnova svakog zdravstvenog sistema i osnova očuvanja zdravlja.

Isto tako, skoro 250.000 stanovnika Srbije je u prethodnih devet vikenda, kada su zdravstvene ustanove otvorile svoja vrata i vikendom, obavilo zdravstvene preglede.

Na osnovu ovih pregleda dobiće se kvalitetni podaci na osnovu kojih može da se napravi dugoročan plan i program prevencije na osnovu koga će se očuvati zdravlje nacije, ističe dr Tasić.

Rak dojke druga vodeća maligna bolest po smrtnosti

Profesorka dr Verica Jovanović, direktorka Instituta za Javno zdravlje „Dr Milan Jovanović Batut“ ističe da pored raka pluća, rak dojke je druga vodeća maligna bolest koja opterećuje opštu populaciju ne samo u Srbiji, već i u svetu.

Zato se i ove godine u okviru kampanje RTS-a, Rak je izlečiv, i kampanje Ministarstva zdravlja i Instituta „Batut“, mobilni mamograf se sa Kelemegdana ponovo seli u Takovsku 10.

„Očekujem da će se, kao što je to bilo i do sada i u ranijim akcijama, odazvati što veći broj naših građanki i da ćemo moći zajednički da pregledamo što veći broj žena. Ja bih htela samo da podsetim da sve žene koje su u životnoj dobi od 45 do 69 godina, i koje u poslednje dve godine nisu uradile mamografiju, imaju mogućnost da zakažu pregled. Naši telefoni 060/ 7171523 i 060/7171969 će raditi tokom sutrašnjeg dana raditi od 9 do 14 časova, a radićemo i u subotu“, podseća dr Jovanović.

Dostupni podaci iz medicinske literature govore da se kod svake osme žene u toku života može razviti rak dojke. Pregledom se rak ne može sprečiti, ali se može otkriti na vreme, a zahvaljujući savremenim terapijama, ukoliko se rano otkrije u 90 odsto slučajeva je izlečiv, napomise dr Jovanović.

Sve više dece boluje od bolesti karakterističnih za kasniju životnu dob

Doktor Goran Vukomanović, pedijatar kardiolog, zamenik direktora Dečje klinike u Tiršovoj, naglašava da kada se govori o kardiometaboličkim poremećijama, da se oni preveniraju još u dečjem uzrastu.

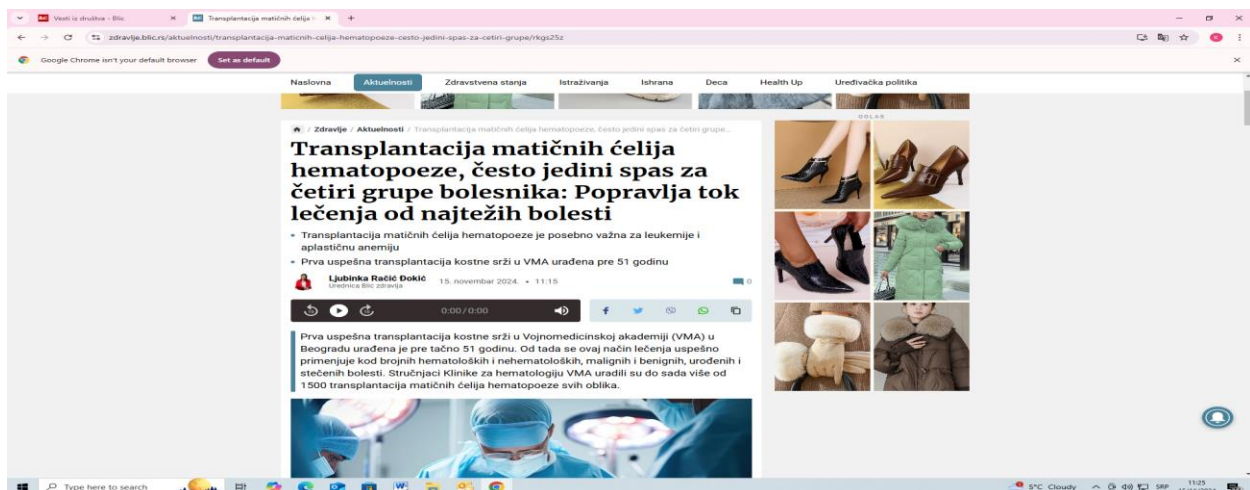
„Formiranje zdravih navika počinje još u trudnoći. Ne postoji u trudnoći minimalna doza alkohola ili duvana. Svaka je opasna, svaka kasnije predstavlja rizik za kardiovaskorne i razvojne poremećaje. Kada

se dete rodi, zdrave navike počinju dojenjem. Kada počne da raste, zdrave navike postaju obaveza, a to je pre svega fizička aktivnost, da ih otrgnemo od onoga što se danas zove sedentarni način života“, navodi dr Vukomanović.

Takođe, za poslednjih 20 godina kako pokazuju podaci Instituta za javno zdravlje, broj gojazne dece je tri puta povećan, a dvostruko je uvećan broj prekomerno uhranjene dece.

„Mi sad imamo decu od 13-14 godina kojoj lečimo hipertenziju jer imaju po 20-30 kilograma viška, koja imaju insulinsku rezistenciju i metaboličke sindrome, koji su već sada rizik faktori da oni ne dožive odraslo doba. Dakle, suština je zapravo da krenemo na vreme“, ističe dr Vukomanović.

Sa skriningom se počinje još na rođenju i bolest može da se otkrije na vreme, ali je suština u formiranju zdravih navika od najranijeg detinjstva, a to primarno moraju biti roditelji, zaključuje kardiolog pedijatar.

Transplantacija matičnih ćelija hematopoeze, često jedini spas za četiri grupe bolesnika: Popravlja tok lečenja od najtežih bolesti

Transplantacija matičnih ćelija hematopoeze je posebno važna za leukemije i aplastičnu anemiju

Prva uspešna transplantacija kostne srži u VMA urađena pre 51 godinu

Prva uspešna transplantacija kostne srži u Vojnomedicinskoj akademiji (VMA) u Beogradu urađena je pre tačno 51 godinu. Od tada se ovaj način lečenja uspešno primenjuje kod brojnih hematoloških i nehematoloških, malignih i benignih, urođenih i stečenih bolesti. Stručnjaci Klinike za hematologiju VMA uradili su do sada više od 1500 transplantacija matičnih ćelija hematopoeze svih oblika.

Paralelno sa ovim jubilejom, VMA je organizovala i Simpozijum o transplantaciji matičnih ćelija hematopoeze, koji se tradicionalno održava već desetu godinu u ovoj ustanovi. Ideja ovogodišnjeg sastanaka je svojevrstan omaž svim učiteljima koji su imali znanje, viziju, ali i hrabrost da zakorače u svet transplantacije kostne srži. Na simpozijumu će biti prisutni svi vodeći stručnjaci kako iz Srbije, tako i iz regiona, načelnici odeljenja, odnosno direktori u svojim centrima (Hrvatska, Slovenija, BiH, Makedonija).

- Transplantacija kostne srži se u Vojnomedicinskoj akademiji vezuje za prof. Božidara Radojčića koji je, još novembra 1973. godine sa svojim timom, uradio prvu uspešnu transplantaciju kod bolesnika sa aplastičnom anemijom. Pacijent je nakon transplantacije živeo više od 30 godina. Tim stručnjaka je tada, pored prof. dr Radojčića činio puk dr Čedomir Krstić, puk dr Aleksandar Dujić, puk dr Dušanka Đurić, kao i dr Milomir Malešević. Ova transplantaciona aktivnost se nažalost nastavila tek nakon 10 godina, odnosno 1983. godine, kada su čelnici Klinike za hematologiju VMA bili prof. Zvonimir Ciko, dr Čedomir Krstić i prof. dr Milomir Malešević. U to vreme, prof. dr Malešević je imenovan za nosioca transplantacionog programa u klinici za hematologiju VMA u Beogradu – objašnjava pukovnik dr Predrag Krstić, načelnik Klinike za hematologiju VMA.

Akreditacija za sve oblike transplantacije

U narednim godinama su postepeno osvajane sve procedure, tako da 1996. godine VMA postaje član evropskog udruženja (EBMT), a nedugo zatim dobija i akreditaciju za sve oblike transplantacije (autologu i alogenu).

Stručnjaci sa VMA za sebe kažu da su “mali” centar, ali priznat, a deo tog priznanja jeste i povelja za doprinos transplantaciji koju je 2017. godine dobila prof. dr Ljiljana Tukić u Marseju na godišnjem kongresu EBMT-a.

- Zahvaljujući saradnicima iz Instituta za transfuziju krvi Srbije, koji su formirali nacionalni, a zatim uvršteni i u svetski registar dobrovoljnih davalaca kostne srži, mi smo od 2013. počeli da radimo i transplantacije od izabраниh nesrodnih davalaca, a ne samo od srodnika. Upravo zbog toga sada zaista nema potrebe da se naši bolesnici upućuju u inostranstvo – tvrdi dr Krstić.

Pored tima sa VMA, u Srbiji transplantaciju kostne srži rade i Institut za majku i dete, KBC Vojvodina i Univerzitetski KC Srbije.

Transplantacija matičnih ćelija hematopoeze spas za četiri grupe bolesnika

Za obolele od leukemije, aplastične anemije, imune deficijencije ili urođenog poremećaja metabolizma, često je kao jedina mogućnost za izlečenje upravo transplantacija matičnih ćelija hematopoeze.

- Alogena transplantacija matičnih ćelija hematopoeze predstavlja metodu lečenja koja dovodi do potencijalnog izlečenja, što je posebno važno kada govorimo o visokorizičnim akutnim leukemijama i bolestima poput mijelodisplastičnog sindroma i aplastične anemije kod mlađih pacijenata. Nasuprot alogenim, najčešće indikacije za autologu transplantaciju su multipli mijelom i pojedini agresivni limfomi. Oblici transplantacije uz nove biološke i ćelijske terapije su popravile tok ovih najtežih bolesti – ističe dr Marija Elez, načelnica odeljenja za transplantaciju kostne srži VMA.

Ona objašnjava da je sadašnjost i budućnost ne samo u hematologiji, nego u medicini uopšte, takozvana personalizovana medicina.

- Transplantacija u širem smislu jeste model personalizovane medicine, ali nadamo se da ćemo uskoro imati pristup brojnim ciljanim terapijama koje imaju svoje mesto u pretransplantacionom i posttransplantacionom periodu, kako bismo u potpunosti imali koncept personalizovane medicine kod naših bolesnika – zaključila je dr Elez.

Nutricija ključna tokom procesa oporavka pacijenata: Održan stručni skup o podizanju svesti o pothranjenosti bolesnika u VMA

Nacionalno udruženje za kliničku ishranu Srbije organizovalo stručni skup u Vojnomedicinskoj akademiji (VMA) u Beogradu

Simpozijum je posvećen najvažnijim iskustvima za kliničku praksu i međunarodnim preporukama iz oblasti kliničke ishrane

Tokom procesa oporavka pacijenata, nutricionizam ima ključnu ulogu, zaključeno je juče na stručnom skupu u Vojnomedicinskoj akademiji (VMA) u Beogradu, u organizaciji Nacionalnog udruženja za kliničku ishranu Srbije, a u okviru nedelje podizanja svesti o pothranjenosti pacijenata.

Načelnik VMA pk prof. dr Miroslav Vukosavljević, u pozdravnoj reči, izrazio je zadovoljstvo što se baš juče, na praznik zaštitnika medicinske struke, VMA, kao i tokom prethodnih 180 godina, dokazuje ulogu pionira u svim oblastima medicinske struke, nauke i prakse.

- Mi svi u VMA znamo da je lako naslediti status najboljeg, ali i te kako dobro znamo i da je teško status zadržati - naglasio je pk prof. dr Vukosavljević.

Istakao je i da je skup prilika da se stručna javnost bavi problemom sa kojim se lekari u VMA zajednički hvataju u koštac sa vrednim saborcima - medicinskim sestrama i tehničarima, kao i da adekvatna uhranjenost pacijenata direktno utiče na oporavak, dužinu hospitalizacije, komplikacije, što su sve preduslovi izlečenja pacijenata.

Načelnica Službe za zdravstvenu negu VMA master medicinska sestra Bojana Jovanović istakla je da je skup prilika da se obnovi znanje iz ove oblasti, ali i sagleda da li se poštuju visoki standardi koje VMA zaslužuje već 180 godina.

Naglasila je značaj odgovarajuće ishrane za prevenciju bolesti i sveukupno poboljšanje zdravlja, kao i ključnu ulogu nutricioniste tokom procesa oporavka pacijenata.

- Put od ulaska u bolnicu do izlečenja, za svakog pacijenta ume da bude neizvestan i da se čini duži nego što jeste. Na tom putu, uloga nas, zdravstvenih tehničara je višestruka, a klinička nutricionista jedan od svakodnevnih izazova o kojem nedovoljno govorimo - istakla je mast. med. sestra Jovanović.

U ime organizatora skup je pozdravio docent dr Mihailo Bezmarević iz Klinike za opštu hirurgiju VMA i predsednik Nacionalnog udruženja za kliničku ishranu Srbije. Rekao je da se nedelja podizanja svesti o malnutriciju trenutno održava u celoj Evropi i da je skup u VMA jedna od aktivnosti tokom kampanje u različitim zdravstvenim ustanovama u Srbiji. Takođe, naveo je da je simpozijum posvećen najvažnijim iskustvima za svakodnevnu kliničku praksu, ali u skladu sa najnovijim saznanjima iz ove oblasti i međunarodnim preporukama.

U stručnom delu simpozijuma doc. dr Mihailo Bezmarević govorio je o tome kako malnutricija utiče na ishod lečenja, vmt Jelena Marinkov o enteralnoj ishrani u svakodnevnoj kliničkoj praksi, dok je vmt Jovanka Mićović održala predavanje o parenteralnoj ishrani i značaju medicinskih tehničara u nutritivnoj terapiji.

AKUTNE RESPIRATORNE INFEKCIJE UBRAJAJU SE MEĐU NAJČEŠĆE I NAJSMRTONOSNIJE PNEUMOKOKNA BOLEST NE MORA DA BUDE FATALNA VAKCINA BESPLATNA

15.11.2024 • 09:08 • 09:20 • [Pisat Dnevnik](#) • [Komentari \(0\)](#)

U Srbiji je tokom prošle sezone zbog upale pluća na bolničko lečenje primljeno više od 15.000 pacijenata.

VREMENSKA PROGNOZA
TRENUTNO
Novi Sad
3°C
Maks 5°C
Min 3°C
15h 19h 22h 1h 4h

AKUTNE RESPIRATORNE INFEKCIJE UBRAJAJU SE MEĐU NAJČEŠĆE I NAJSMRTONOSNIJE PNEUMOKOKNA BOLEST NE MORA DA BUDE FATALNA VAKCINA BESPLATNA

U Srbiji je tokom prošle sezone zbog upale pluća na bolničko lečenje primljeno više od 15.000 pacijenata.

U isto vreme, u primarnoj zdravstvenoj zaštiti registrovano je 28.306 prvih poseta pacijenata kod kojih je pneumonija postavljena kao dijagnoza, pokazuju podaci Instituta za javno zdravlje Srbije „Dr Milan Jovanović Batut”.

Akutne respiratorne infekcije ubrajaju se među najčešće i najsmrtonosnije infekcije savremenog čoveka. Prema podacima Instituta „Batut”, tokom prošle godine od bolesti sistema za disanje (upala pluća, astma, hronična opstruktivna bolest pluća, tuberkuloza, hronični bronhitis...) umrlo je više od 5.700 osoba.

Prema podacima UNICEF-a, upala pluća odnosi više dečjih života od bilo koje druge zarazne bolesti, na svakih 39 sekundi jedno dete umre. Kao i većina infektivnih oboljenja, i pneumonija uzrokovana bakterijom pneumokok se karakteriše prisustvom nespecifičnih i specifičnih simptoma. Najučestaliji simptomi: groznica, gubitak apetita, umor, mučnina, povraćanje, bol u prsima, dijareja, znojenje, drhtavica, kratak dah, bolovi u mišićima i zglobovima, glavobolja.

Vakcina besplatna

- Budući da je vakcina besplatna, a nije obavezna, apelujemo na pacijente da se konsultuju sa lekarima, slušaju preporuke stručnjaka i zaštite se. Od posebne je važnosti da se stariji ljudi vakcinišu, jer pneumokokna bolest nema sezonu, mogu je dobiti dok čuvaju unuke. Mlađe osobe mogu lakše da

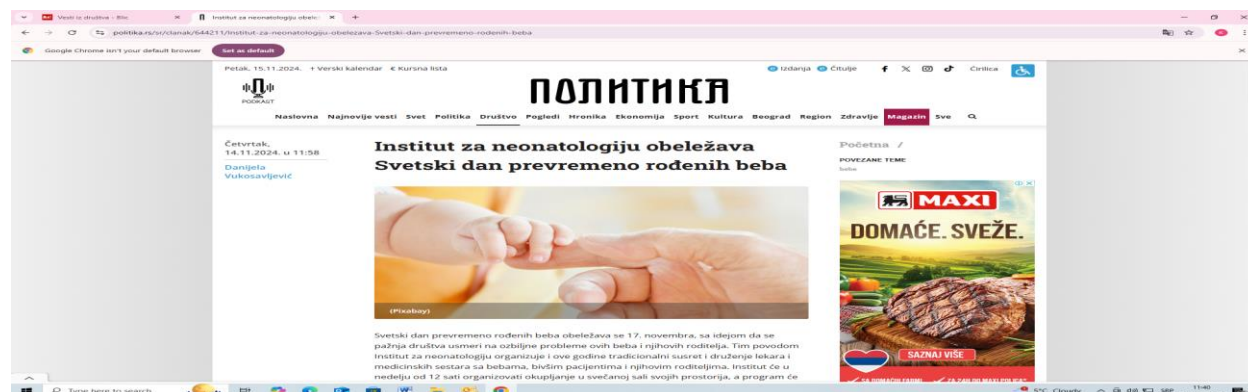
prebrode upalu pluća, ali za rizičnu populaciju ishodi mogu biti dramatično ozbiljniji - ističe Ana Keler, predsednica Foruma pacijenata Srbije.

Dr Mihailo Stjepanović, direktor Klinike za pulmologiju UKC Srbije, kaže kako je upala pluća, u načelu, bolest koja se lako leči, ali u pet do 10 odsto slučajeva pneumonija može da bude praćena teškim komplikacijama. Najčešći uzročnik bakterijskih infekcija je bakterija pneumokok, jedna od najvećih ubica na svetu. Međutim, danas pneumokokna bolest može da se prevenira vakcinacijom i to je važna stvar. Vakcina je u Srbiji uvedena još 2017. godine u kalendar obaveznih vakcinacija za decu, a na teret zdravstvenog osiguranja ona je dostupna i za odrasle osobe starije od 65 godina, kao i za hronične pacijente koji su u visokom riziku. Upala pluća se javlja u svim starosnim dobima, a posebno kod osoba sa različitim hroničnim bolestima i oštećenjima imunog sistema. Tu se, pre svega, misli na one koji nemaju slezinu, HIV pozitivne osobe, transplantirane, kao i oboleli od malignih bolesti. Za ovu kategoriju bolesnika vakcina je, takođe, besplatna.

- Svi ovi pacijenti su u velikom riziku da teško obole od pneumokokne bolesti, a posledice mogu biti ozbiljne, poput sepse i meningitisa. Zato je važno da se govori o prevenciji u vidu imunizacije. U svetu, gde je vakcinacija protiv pneumokoka uvedena i primenjuje se duže nego kod nas, za 70 odsto je registrovano manje bakterijskih upala pluća - objašnjava dr Stjepanović.

Forum pacijenata Srbije želi da podiže svest i ukaže da važnost očuvanja respiratornog zdravlja. Pneumonija ili, narodski rečeno, upala pluća, može biti blaga, ali i opasna po život. Loš kvalitet vazduha, pogrešne životne navike, pušenje, dugotrajan boravak u zatvorenom prostoru, oslabljen imunitet, virusne i bakterijske infekcije, sve to može da naruši zdravlje pluća.

ПОЛИТИКА

Institut za neonatologiju obeležava Svetski dan prevremeno rođenih beba

Svetski dan prevremeno rođenih beba obeležava se 17. novembra, sa idejom da se pažnja društva usmeri na ozbiljne probleme ovih beba i njihovih roditelja. Tim povodom Institut za neonatologiju organizuje i ove godine tradicionalni susret i druženje lekara i medicinskih sestara sa bebama, bivšim pacijentima i njihovim roditeljima. Institut će u nedelju od 12 sati organizovati okupljanje u svečanoj sali

svojih prostorija, a program će obuhvatiti i puštanje ljubičastih balona ka nebu u znak podrške prevremeno rođenima, ali i znak sećanja na njihove drugare koji, nažalost, nisu preživeli. Kako je saopštio Institut za neonatologiju, u obeležavanju tog događaja učestvuju mnogobrojna udruženja roditelja, profesionalne organizacije, kompanije i pojedinci, preneo je Tanjug.

Podsećaju da je u svetu učestalost prevremenog porođaja oko 10 odsto, što znači da se svaka deseta beba rodi pre termina. Svake godine oko 15 miliona dece se rodi pre termina, odnosno pre 37 gestacijske nedelje, a od toga milion njih ne preživi.

U Srbiji se za godinu dana pre termina rodi više od 4.000 beba. Iz Instituta napominju da je prevremeni porođaj značajan zdravstveni problem u celom svetu zbog prateće smrtnosti, kratkotrajnih i dugotrajnih posledica, kao i visokih troškova za zdravstveni sistem i društvo u celini. Takođe, lečenje prevremeno rođenih beba je zahtevno, dugotrajno, skopčano sa brojnim rizicima i predstavlja veliki izazov za zdravstvene profesionalce, a za roditelje i porodicu, to je neočekivani događaj, izvor velike traume i hroničnog stresa.

Institut za neonatologiju je jedinstvena republička institucija tercijalnog nivoa u kojoj se leče novorođena deca, a najveći broj su visokorizične prevremeno rođene bebe najmanje zrelosti i najmanje težine na rođenju. Institut godišnje zbrinjava 20 do 25 odsto od ukupnog broja prevremeno rođene dece na teritoriji Srbije, i više od 50 odsto dece rođene na teritoriji Srbije sa porođajnom telesnom masom ispod 1.500 grama.